

[Jørgen Jensen.]

Når centrum-demokraterne bliver fornærmet over det, som jeg mener er en rigtig vurdering fra socialdemokratiets side af de borgerliges optræden her, og når man henviser til august-forliget og den store økonomiske udgift ved at betale for løn i basisåret, så er det nødvendigt at sige, at al uddannelse koster penge. Her er det alene et spørgsmål om, hvem der skal betale den. Ja men vi kunne da sikkert have fundet ud af i udvalget at pålægge arbejdsgiverne en større udgift, således at det også havde dækket for basisåret. Her er det ikke spørgsmålet om en udgift, for den er der. Spørgsmålet er alene, hvem skal betale den.

Jeg ser egentlig de borgerlige partiers angreb på EFG-lovgivningen ved at sætte ind for mesterlærens bevarelse som et forsøg på at ødelægge EFG-uddannelsen.

Når det fra konservativ side bliver sagt, at med hensyn til basisåret er der ikke nogen, der taler om, hvad det egentlig indeholder, og det er noget af det, man er modstander af, så må det slås fast, at basisåret er en del af den uddannelse, der er nødvendig for at kunne klare sig på arbejdsmarkedet. Det er rigtigt, at der også er nogle almindelige fag – det er der også på de tekniske skoler – i basisåret, men en kendsgerning er, at arbejdsgiverne også ønsker at have indflydelse på den uddannelse, som finder sted i basisåret, netop fordi de erkender, at det er vigtigt for de unge, at de her får en uddannelse.

Så tales der om, at forskellen er den, at i mesterlæren udfører man et praktisk arbejde, det gør man ikke i basisåret. Ja men var det det, man sagde for nogle år siden, når man skulle tale om mesterlærens besværligheder? Dengang mestrene og de samme partier, som nu går imod forslaget om betaling i basisåret til de unge, satte ind for at sikre, at mestrene fik refusion for de udgifter, de havde det første år for lærlingene, sagde man ikke, at de udførte et praktisk stykke arbejde. Dengang sagde man: det er en udgift for os at have lærlinge det første år. Det første år kan de ikke udføre noget produktivt arbejde, da skal vi alene betale deres oplæring. Ja men det var jo også den erfaring, der lå bag ved forskolerne, som jeg skal vende tilbage til. Når man derfor sætter ind for, at mesterlæren skal fastholdes, så mangler jeg argumenter for, at man skulle gøre noget sådant. Det er ikke af hensyn til den faglige uddannelse, det er heller ikke af

hensyn til de unge, og det er heller ikke af hensyn til erhvervslivet.

Så må det også slås fast endnu en gang, selv om det er sagt mange gange, at den traditionelle mesterlære, som man henviser til, ikke eksisterer i dag. Og talen om, at der er nogle unge, som skulle være skoletrætte og ønsker at komme ud og bruge næverne med det samme, lige fra skolen og ud i det praktiske arbejde, er heller ikke nogen saglig baggrund; det er heller ikke rigtigt.

Jeg vil erindre om, at i perioder med mangel på lærepladser, hvad var det så, man krævede fra dem, som ønskede mesterlæren opretholdt? Ja det var, at man skulle have en bedre teoretisk baggrund for overhovedet at få en læreplads. Vi ved jo alle sammen, at kravet om realeksamen har været stillet for at kunne blive tømrer eller mekaniker eller komme ind i et andet fag. Det var ikke krævet for uddannelsen, men man sagde, at når de har fået dette, så er de mere modne til at modtage også den praktiske uddannelse, de skal have. Det var den melodi, man kørte på dengang. Da sagde man ikke noget om, at nu skal vi tage de skoletrætte ud. Nej, da stillede man krav, for at de overhovedet kunne komme i lære.

Først var der kravet om, at man gik som bydreng eller til hjælp for virksomheden, inden man fik en lærekontrakt. Det bremsede vi ved lærlingelovgivningen og sagde, at det er ulovligt, der skal være skrevet kontrakt, inden man begynder. Det brydes endnu, men man fik dog sat en bremse ind. Så stillede man kravet om en højere teoretisk uddannelse. Derfor er det ikke rigtigt, det, man siger her.

Så skal vi altså også slå den kendsgerning fast, at forskolerne også ændrede billedet. Ingen begynder lige på arbejdspladsen mere, alle begynder på forskolen. Det er vel rigtigt at erindre os den udvikling, der var omkring forskolerne. Først var det frivilligt og det betød, at kun de mestrene, som havde øjne for, at det var givende at sende de unge på forskole, gjorde det. Senere blev det muligt for mestrene at gennemføre forskolen selv hjemme på værkstederne. Så opdagede man, at det heller ikke var den rigtige vej, og så blev det gjort obligatorisk. Nu siger alle de, som har lærlinge, at de vil have forskolen først, de vil have den udvidet, fordi det har vist sig at være givende, de unge, der kommer fra forskolen, har nemmere